

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad calendarum partium: proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesítjük új lapot mi örömmel helyeseljünk XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohányzószékben.

Szövetkezetek.

Az ember Istentől nyert szabadsága és ereje folytán maga intézheti azon dolgait, melyek földi boldogulásához szükségesek. Társadalmi lények vagyunk, egymás nélkül el nem lehetünk s egyeztetni kell jutnunk mindabban, a mi közös velünk. Közös emberi birtokunk a munka gyümölcse, a rend, a béke, szóval a földi élet java. A világ folyása csak abban változik, hogy az emberiség hogyan intézi el munkájának és gyümölcésének igazságos megosztását.

Első mód volt az egyeduralom. Az ősidőkben a pátriárka volt valódi atyja gyermekeinek és nemzedékének s ez a viszony kedves formája volt a társadalmi egységnek. Az egyeduralom sötét alakja lett a zsarnokság, hol az egyetlen ur alatt rabszolgá volt a többi. Jött később az oligarchia, hol néhány hatalmas gykorolta az egyetlen zsarnok hatalmát. A fejlődés folyamán alakult ki a parlamenti forma, midőn már a társadalom nagy része folyik be sorsa intézésébe.

Ez a fejlődés rendje mindenütt, tehát földnél, terménynél, pénznel, még a mun-

kánál is. Itt a fokozat. Először a föld az államé vagy mondjuk a fejedelemé, később a nemeseké, a gazdagoké, harmadszor szabad tárgya annak, aki szorgalmával és okosságával meg tudja szerezni. A pénz először a tőkésé, másodsor a kevés számú részvényeseké, harmadszor szabadon következnek a szövetkezett kis emberek, kik filléreikkel helyettesítik a nagytőkét.

Az áruban lehet ur az állam, következük után a kereskedelem, átveheti az értékesítést a kis ember is, ha szövetkezve értékesíti és fogyasztja az emberiség közös munkájának gyümölcseit. Mi tehát a szövetkezet? A legszebb emberi haladás a világon, a keresztény testvériszeretet útja. Amint szövetkezetet említek, nehezemre esik ki nem mondani az egész igaz nevét: *keresztény szövetkezet*. Hiszen nincs más *igazi* szövetkezet, csak amely a keresztény telebaráti szeretetből születik. Közöséges emberi érdekből alig lehet szövetkezni, hiszen az emberről, a ki jól ismeri, tudja, hogy önző. Küzd, de mindig magának. Nézzünk szét a világon, hát mi teremtette meg a szegénységet, elnyomatást, az emberi élet tarka egyenlenségét? Mind az önzés. Egy takarónk van, mely beföd

mindannyiunkat; ha nagyon huzom magamra, a mellettem lévő fázni fog.

Ketten futunk a létért, aki erősebb, vagy ügyesebb, megelőz s velem nem osztózik a nyereségben. Azt nem nézik, hogy én is futottam.

Megszünteti mindezt a szerető együttérzés és szövetkezett erő. Ki merné tagadni, hogy száz fillérért is kapok akkora darab kenyeret, mint egy fényes koronáért, csak a fillér legyen együtt, mikor fizetni kell.

Ezt az egyenes, becsületes és annyira egyszerű számítását réges régen meg kellett volna tanulni épen a magyarnak, melynek szétszortóságát annyira kihasználják. Mi még mindenütt az ó-korral tartunk. Földünket adják-veszik egységek, mi csak béresnek, legföljebb parancsoló gazdának szegődünk el. Legtöbbször idegen bérlő áll a föld és népe közé parancsolni és hasznot húzni. Pedig az elsőt mi is értjük, a másodikra mi is rászorulunk. Egy földmivelő-szövetkezet, ha tud egygyé lenni az okos szeretetben, helyettesítheti a fölösleges közvetítőt.

Ipárnál, kereskedelemnél panaszko-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCAJA.

A vádlottak padján.

Gatius könyvből.
Kelepcében.
Végtagyalás.

Az elnök: Ne vakarózzék itt a bíróság előtt! A vádlott: Kérem, nagyságos úr, ne tessék komolyan venni. Zsudar természetem van: ha viszket, ha nem viszket, mindig csak vakaródom.

Az elnök: Hát most az egyszer csak küzdje le a természetét.

A vádlott: Sajnálom, nagyságos úr, de most az egyszer igazán viszket.

Az elnök: Hallotta a panaszost: azzal vádolja, hogy kilopott a zsebéből egy látsóvet, meg egy pápaszemet.

A vádlott: Ugy látszik, hogy ez az ur beszél a mit tud, de nem tudja, hogy mit beszél. Minek nekem látsó? Hiszen nem járok se löversenyre, se színházba. És minek nekem a pápaszem?

Az elnök: Eladhatja mind a kettőt.

A vádlott: Ha csak azt nem!... De minek is bezelek annyit? Egyszerűen tagadom, hogy loptam.

Az elnök: A panaszos érezte, hogy a zsebébe nyúlt.

A vádlott: Azt nem érezni, hanem látni kell. A panaszos: Láttam is!

A vádlott: Maga hallgasson! Akkor beszéljen, ha kérdezik! Mondom, tek. törvényszék! tagadom, hogy loptam; sőt azt is tagadom, mintha ennek az urnak valaha látsóve lett volna. És ha volt, bizonyítsa be, hogy én loptam el.

Az elnök: Ne beszéljen annyit! Hiszen a rendőrségnél beismerő vallomást tett.

A vádlott: Azt már is azán tagadom. Legalább százszor álltam már a bíróság előtt, de beismerő vallomást soha sem tettem.

Az ügyész: Pedig ez nagyon nyomatékos enyhítő körülmény volna önére nevez. Jobban tenné, ha töredelmesen bevallaná tettet.

A vádlott: Ugyan kérem, tekintetes úr, hát olyan ostobának gondol engemet, hogy beismerő vallomást teszek, a mikor a panaszosnak egy csipetnyi tanuja sincs? A kinek nincs tanuja, ne jöjjön a bíróság elé és punktum.

Az ügyész: Nagyon családik. Van egy tanu, a ki azt bizonyítja, hogy ön a látsó gyöngyház foglatatát neki megvételre kínálta.

A vádlott: (Nevet.) Hehehe! Meg akar fogni az ügyész ur, ugy-e? Nem gyöngyház, hanem ezüst foglatatja volt annak a látsónak.

A panaszos: Igen, ezüst foglatatja volt.

Az ügyész: Kérem a vádlott eme kijelentését jegyzőkönyvbe venni.

A vádlott: Gratulálok önnek, ügyész ur! hogy megfogott! Igazán megérdemlem, hogy elítéljenek.

Az elnök: (Rövid tanácskozás után kihirdeti az ítéletet.) A törvényszék önt rovott előéletére való tekintettel másfél évi börtönrre ítélte.

A vádlott: Megnyugszom.

Angyal és ördög.

— Az én Száli leányom pompában csinálja a scholet! Olyan nagyszerű ize van, hogy akár a főispán ur is megeheti. A multkoriban mondok a Krausz Nácinak, hogy jöjjön hozzám egy scholetre. El is jött szépen, torkig ette magát és egy darabka kuglit a zsebébe tett, hogy majd hazaviszi a feleségének. A scholet után jött a fekete kávé, a fekete kávé után az ebédutáni ima, a melyhez én szombaton mindig hozzá imádkoztam, hogy: „áldva légy örökkévaló istenünk, a

ki a paszulyt, meg a gerstli teremtetted!” Mikor bevezetem a bencsolást, Krausz Náci oldalba bökött.

Samukám! El vagyok ragadva! Jónyóró a te Száli leányod!

Ugye?

Micsoda szemek? Aztán micsoda száj!... Az ember szinte csodálkozva magát: hogyan férhet egy ilyen picike szájba harminckét fog!

Hehehe!... Igazi angyal!...

Samukám! Reszkíroznék harminc forintot, ha megcsókolhatnám a lányodat!

Hol az a harminc forint? ide vele!

Óhó! Előbb majd megcsókolom.

Isten neki! Egy csak nem a világ, mondok magamba és beszólitom a Szalikámat.

Szalika kezdetben haragudott és ki akarta szaladni magát, később nevetésre fogta a dolgot és beleegyezett abba, hogy megcsókolja a Krausz Náci. Hanem a harminc forint az övé legyen!

Krausz Náci kiköhögte magát becsületesen, megivott két pohar vizet, hogy a tojasos hagymát meg ne érezze a lányom, azután kétfelé törölte vörös bajuszát s akkora csókot nyomott a Szalika szájára, hogy felsikoltott szegény. Ki is futott azonnal a konyhába.

— Na -- mondok -- ide azzal a harminc forinttal!...

Krausz Náci erre olyan képet vágott, mint a ki bor helyett tevedésből ecetet iszik.

— Samukám! Nem akarok hazudni, de nem éri meg a harminc forintot.

— Micsoda? Te licitálni akarsz?

— Dehogy akarok; hanem tudod, harminc forint rengeteg pénz.

— Hja, előbb kellett volna alkudnod. Most már késő!

— Samukám: egyezkedjünk.

— Jól van, elfogadok ötven percentet.

Mai lapunk 4 oldal.

a világgal, nem panaszkodni. Aki panasz-kodik, mikor tenni lehet, az élehetetlen. Számolni kell azzal, hogy iparnál, kereskedeleminél és mindennél az erők harcra indul. Így hozza magával az önzés és az anyagi világ kapzsisága.

Ma tükére van szükség. Ha nincs korona, szedjük össze a száz fillért és kész a szövetség, mely roppant erővel bír azért is, mert a tulajdonos és munkás egy és ugyanaz. Tehát nem csak a munkabér az övé, mint eddig, de a tulajdonosok osztaléka is.

Hitelviszonyaink miatt nyögünk. Ki az oka? Magunk, mert már eddig se értettük meg a kétszerkettőt. A keresztény szövetségnek ép oly joga van a pénz forgatásához, mint a részvénytársaságnak, banknak, vagy uzsorásnak, sőt emberi kötelesség, hogy az a nyereség, melyet egyesek, vagy társaságok élveznek mások vagyona, adóssága, vagy szerencsétlensége után, megmaradjon azoknál, kik vagyónkájukat izzadva és becsületesen keresik.

Ma még egyesek kezében a jólét urai, vagy az ügyesek társasága huzza hasznát tűznek, viznek, villámnak. Tovább egy lépéssel emberek! Az oligarchia, a kevesek uralma után jöjjön a nép hatalmas tömege. Nem jaggatva, nem átkozódva, hanem egymást szeretettel átölelve. Isten adta az ember szabadságát, Isten adta annak erejét, esztét, mely eddig győzött a világon, győzni fog a nép jólétének szent ügye is, ha eszének, erejének hatalmát egyesíti a szeretetben, Isten legnagyobb és legdrágább ajándékában.

Szentiványi Károly.

UJDONSÁGOK.

— **A székesfehérvári jótékony nőegylet** választmányja félreértések kiküldése céljából értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy átaluk f. hó 20-án rendezendő tavaszi estélyen bárki megjelenhet és arra személyre szóló külön meghívók nem bocsájtatnak ki.

— **A Vörösmarty-kör közgyűlése.** A Vörösmarty-kör vasárnap délelőtt tartotta 38-ik évi rendes közgyűlését Vértessy József elnöklelettel. A közgyűlés fontosabb tárgyát a múlt évi zárszámadás bejelentése és az ez évi költségvetés megállapítása képezte. Vértessy József elnök köszönetet mondott dr. Ráday Lajosnak az estélyi összejövetelek rendezéséért.

— **Estély a kath. körben.** Pompájában áll a tavasz, közelget a nyár hősege, a klubok néptelenednek. A kath. kör társasvacsorája azonban mindamelllett sikerülne mondható. A hangulat — mint rendesen — most is fűdős, fesztelen volt s a vendégek egy része a késő órákig vídámkodott Pozsár Lajos notái mellett. Az estélynek azonban egy kedves epizódja is volt a melynek az estély tulajdonképpen csak keretül szolgált. A kath. kör régióta lekötözöttnek érte magát dr. Kneifel Ferenc háznagy iránt, a ki nagy tudását, páratlan vezetékeségét mindig a legnagyobb önzetlenséggel és az ő ismert szerénységével bocsátotta a kör szolgálatába. A kör zenei élvezetnek egy része ugy szólnán teljesen az ő nevéhez fűződik. Ennek a régi hálának némi kifejezésékként rendezte a kör szombatban este a társasvacsorát s benne Kneifel dr. érdemeinek némi elismerését, midőn őt, mint vadászembert egy pompás művű puskával lepte meg. A kör háláját Scheirich Antal aicnök tulmácsolta s közben az ünnepeitnek átadták a puskát s a tagok zúgó éljenzése és tapsa jelezte, hogy az elismerésnek e jelét mindenki a legnagyobb örömmel látja. Természetes, hogy mindez titokban kellett tartani, még pedig annyira titokban, hogy a tagoknak legnagyobb része se tudjon róla. Minderre pedig Kneifel dr. ismert szerénységénél fogva volt szükség, a kit — ha csak sejtelmé lett volna az ünnepeitéről — nincs rá mód, a mellyel a vacsorán való részvételre rábírnai lehetett volna. Hogy felköszöntökben nem volt hiány, természetesen, közülük különösen kivált dr. Kerekes Lajosé, a ki Kneifel drt és Zoltán Ödön mérnöké, a ki a jökevdü fiatal papságot éllette.

Jelen voltak: Almásy Ferenc, ifj. Almásy János, Angeli Nándor, Belák Ferenc, Dr. Bierbauer Viktor, Billet Ferenc, Chay Antal, Chinorányi Ede, Czollner Vince, ifj. Csúcs István, Dornis István, Fricsay Richard, Geiszt József, Havranek Antal, Heckenast Kálmán, Hermann Ede, Keller Károly, Dr. Kerekes Lajos, Ketskés Elek, Dr. Klauz György, Klökner József, Dr. Kneifel Ferenc, Konrad Kálmán, Kovács Alajos, Kovács Károly, Krotkovszky Imre, Lambert Vilmos, Lambrecht Ferenc, László István, Majoros Ernő, Medgyesy József, Molnár Béla, Nagy Zsigmond, Németh István, ifj. Pásztori Sándor, Pe e János, Reiszner Domonkos, Say Ferenc, Scheirich Antal, Schlammadinger Alajos, Schmall György, Takács Béla, Tóth László, Trummer Sándor, id. Turi Antal, Turi Endre, Vida István, Weisz István, Weber Károly, Wildenauer János, Witzlinger Alajos és Zoltán Ödön.

— **Eljegyzés.** Tözsér János budapesti lakos, a „Hangya” orsz. magy. gazdaszövetség tisztviselője f. hó 14-én eljegyezte Romsits Imre székesfehérvári lakos, serteszhizáló és kereskedő szép, kedves és háziass leánykáját, Erzsikét.

— **Csokonai levelében,** melyet mult számunkban közöltünk említés van tve a „Metszők quartélyáról” hol, ugylátszik egyideig tartózkodott. A metszők alatt Debreceből nyert felvilágosítás szerint a rézmetsző diákok értendők, kiket Csokonai állandóan pártolt és szeretett.

— **Tanító kerestetik.** A székesfehérvári közs. elemi iskolához a tanév hátralevő részére egy kiscigitő tanítóra van szükség. Fizetése havi 83 korona. Jelentkezni lehet Szirbek József igazgatónál. Az állás azonnal elfoglalandó.

— **Közönetnyilvánítás.** Mindazon rokonok, ismerősök és jóbarátok, kik felejtethetlen kedves férjem temetése alkalmából a temetésen részt venni bármilyen módon részvétüknek jelét adni szivesek voltak, fogadják a gyászoló család forró köszönetét. Székesfehérvár, 1905. május 16. Özv. Lechner Józsefné, szül. Péntek Terézia.

— **Amerikai pap városunkban.** A mult évben hosszabb időn keresztül tartózkodott városunkban egy fiatal pap, Mac Eachen, az Ohio

— Akkor inkább kridát mondog. Egy krajcár nem sok, ugy-e? No hát annyit sem adok. Hanem tudod mit: jere hozzám és cserébe csókdol meg az én leányomat.

— Szép a leányod?

— Gusztus dolga. Nekem tetszik.

— Igy okoskodtam: annyi bizonyos, ez a nyavalyás nem ad egy megveszekedett krajcárt sem s az én leányom most ott áll megcsókolva. Visszacsókolom a leányát, hadd legyünk kvittek!

Kaptam magam és elmentem a Krausz Nácihoz. Karon fogott és vitt a leánya elé. Tekintetes bíró ur! Láttam én már nagyon sok csunya lányt, de ilyet soha! Egészen az apjára ütött. Veres, kancsal és ragyás. De ez még nem lett volna baj. Olyan pisze, mintha valamikor ledobták volna a negyedik emeletéről s ő épen az orrára esett volna.

Meg akartam magam boszulni. Félre hívtam a Krausz Náci.

— Náciám! — mondog — te harminc forintot ígértél, ha megcsókolhatod a leányomat, ugy-e?

— Igen.

— No én ígérem, hogy harminc forintot fogok neked ígérni, ha nem moszaj megcsókolni a lányodat.

— Miért?

— Mert csunya, mint a fergeget. Igazi ördög! Micsoda szájl! Az ember szinte csodálkozza magát, hogy csak harminc fog fér benne. Aztán micsoda orr. Akár felülről, akár alulról nézem, mindenképen bele látok. És legalább ne volna olyan rémitően kancsi. Arról, hogy veres, nem is akarok beszélni. Szóval, rosszul leszek, ha látom.

— No majd gondoskodom róla, hogy ne lásd. És megragadta a krajcármat, aztán elkezdett kacérkodni a torkommal, hogy szinte elállt a lélegzetem.

Rádásul pedig igralmatlanul hátra ütött és ugy kidobott, mint a parancsolat. Ezért panasztoltam be becsületértés miatt.

A járásbíró fölmentette a vádlottat, mert a vádbeli cselekményt jogos felháborodás közben követte el.

Egy vádlott, a ki licitál.

Ártatlan gyermek a korból.

A fogházör egy öklönyi fickót kísér az aljárásbíró elé. Singer Arminnak hívják; foglalkozására nézve „kefekötő-tanonc.”

Azzal van vádolva, hogy a központi pályaudvaron meglopott egy Nagyváradra utazó urhölgyet. Elemelte annak podgyászát s futott vele a városliget felé. Egy rendőr üldözöbe vette és a szinkör előtt nyakon csipte.

— Hova rohansz, kedvesem?

— Engedjen, bácsi. Sietős utam van. Az osztrák-magyar állanvasúthoz megyek, aztán félek, hogy elkésem.

— Ne félj, édes fiam. Jere inkább velem.

Az apró kefekötő elnevette magát.

— Nagy huncut magba, rendőr bácsi. De ha már bekisér, legalább vigye maga ezt a paktáskát. Nagyon nehéz.

A rendőr jobbjára vette a podgyászt, baljával pedig erősen megmarkolta a gyermek vézna karját és ugy vitte a kapitányság elé.

Singer Armin a járásbíroság előtt beismerte a lopást.

— Tekintetes bíró ur! Engem a fogházban azzal ijesztettek, hogy másfél évet kapok. Igaz-e az?

— Majd meglátod.

A gyerek megcsóválta a fejét.

— Talán egy esztendő is elég lesz?

— Mivelhogy beismerted a lopást, annál is kevesebbet kapsz.

— Mondjunk nyolc hónapot.

— Menjünk lejjebb.

— Hat hónap már csak nem lesz sok.

— No majd két hónapot kapsz. Aztán jól viseld magad.

A síheder illetlenül meghajította magát, aztán bűnbánó hangon szót oda a bírőhoz:

— Rossz gyermek vagyok én, tekintetes bíró ur. Erzem, hogy mag kell javulnom. Nagyon lekötöleznék, ha egy javító-intézetbe küldene. Azt hiszem, válthatik még befőlem tisztességes ember.

— Megjavulhatsz a fogházban is.

— Ugy-e? Akkor hát legalább egy imakönyvet kérek. Szeretnék reggelenként imádkozni.

— Meglesz.

— Aztán egy „zidákli”-ra is szükségem van. Tetszik tudni mi az a zidákli? Az egy olyan vászondarab, a mi nélkül imádkozni nem lehet. Ott van a batyumban.

A kelekötő-gyerek nagyot sóhajtott.

— Köszönöm. A bíró ur nagyon jó hozzám. Még egy utolsó kéresem is volna...

— Halljuk!

— Ha majd kiszabadulok a fogházból, tessék nekem adni azt a podgyászt, melyet a vasutnál loptam. Majd eladom, vagy elzalogosítom. Nem szeretnék pénz nélkül kimenni a világba. Ujra csak a lopásra adnám magam.

Erre már a bíró is kijött a türelemből. Intett a fogházörnek, a ki gyöngédien kituszkolta a tereméből a szépreményű síhedert.

Snuff Jeremiás.

Zsebtulváj a törvényszék előtt.

Az elnök: Mindenekelőtt a vádlottat hallgatom ki. Lépien elő!

A vádlott: Óh kérem alásan, én várhatok. Csak tessék először a panaszost elővenni.

— Hallgasson! Azt nem ön határozta meg, hogy kit hallgassak ki először. Mi a neve?

államból, a ki Amerikába vándorolt honfitársaink lelki ügyeinek könnyebb végzése céljából eljött hazánkba, hogy itt a magyar nyelvet elsajátítsa. Félésztendő alatt meg is tanult magyarul annyira, hogy ma gyónatni, sőt prédikálni is képes. Az idén szintén van szerencsénk egy ily derék, ön-feláldozó, fiatal áldozópaphoz, a ki szintén a magyar nyelv elsajátítása céljából időzik közöttünk s mint Mac Eachen ur, ő is megyéspüspökünk vendége. Philipps Alfonz az Egyesült Államok Columbus egyházmegyéjének papja. Négy év előtt vándorolt ki Amerikába Elszász Lotharingiából. Amerikában elvégezte a négy évi teológiát, az idén, március havában felszentelték s hogy a lelkipásztorkodás terén minél dúsabb sikereket érhesen el, elhatározta, hogy a német, francia és angol nyelvek tudása után a magyar nyelvet is elsajátítja. Annyi bizonyos, hogy vállalkozás nem kis lélekre és nem kis önzetlenségre mutat, ismervé a magyar nyelv nehéz voltát. Krisztus vallását és annak hívét igazi bensőséggel kell szeretni annak, a ki ily nemes, nagy munkára adja magát.

— **A polgári lövölde** vasárnap i löversenye következő eredménnyel végződött: Pisztol. I. ifj. Löwinger Mór 4-es, II. Nyári Dezső 4-es, III. Dr. Krausz Zsigmond 4-es. Fegyver: I. díj nem adatott ki. II. Szőke Gyula 3-as. III. Br. Fiáth Pál 3-as. IV. Fleischer Lajos 3-as. A tombola el lett halasztva június 1-re. Vasárnap katonazene, céllövészet és tekeverseny. Br. Fiáth Pál ur a díjat az egyesületnek ajándékozta.

— **A fülel jegyzőválasztás.** A tragikus véget ért id. Gróf Pál jegyző helyét Füle község képviselő testülete tegnap töltötte be. A jegyzői állásra tizen pályázott, akik közül kändálva lettek: Ferenczy János, Jandrök Viktor, Arany Mihály, Schön Adolf, Marton György, Förstner Albert. A választáson Kálmán Vince főszojgabíró elnököl. Leadott 29 szavazat, amelyből Ferenczy János 23, Jandrök Viktor 2, Marton György 4, szavazatot kapott. Így tehát fülel jegyzővé Ferenczy János eddigi falubatyányi községi jegyző lett megválasztva. Ferenczy Jánosban egy minden tekintetben kitünő jegyzőt és művelt, intelligens embert nyert Füle községe. Gratulálunk a fülelieknek is és Ferenczynek is.

— **Rendkívüli közigazgatási ülés a városnál.** A város közigazgatási bizottsága ma délelőtt 11 órákor rendkívüli ülést tartott Bárá Fiáth Pál

főispán elnöklete mellett. Vajda Géza kir. főmérnök az államépítészeti hivatal főnöke bterjeszti az utadózárszámadást; amelyet 15 nap közzsemlekre kitesznek a városháza nagytérben. — Kocsis István helybeli lakosnak az államépítészeti hivatal és a déli vasut által teljesített helyszínezemlék után a miniszter megengedte, hogy az Erzsébet liget mögött a vasuti vágány mellett tűztávlatban házat építhessen.

— **Véresre vert asszony.** Liszt Ferenc rendőrbiztos tegnap este az Erzsébet-liget környékén járt elhuzodó árokban egy verral borított asszonyt talált, akinek fején egy ütéstől eredő seb tátongott. Liszt rendőrbiztos az asszonyt, kit Domján Juliának hívnak és váli esernyokészítő, beszállította a Szent-György közorokházba. Szentanuk állítása szerint Domján Julianna egész délután verekedett a ligetben valami Csányi András nevű csavargóval és egymást jól helybenhagyták. A rövidebbet ügylátszik mégis Domján Julia huzta, mert ő ott maradt a helyszínen, míg Csányi András ismeretlen irányban elköltözött. A rendőrség keresi Csányit.

— **Szociáldemokrata gazsag.** Csakis ezzel a címmel nevezhetjük nevén a Nepszava egyik mai közleményét, mely arról értesít olvasóit, hogy Vaszary Kolos biboros hercegprímás kérelmet intézett a fővároshoz, hogy vezesse be a tanonciskolákba is a vallásoktatást. Szól pedig a közlemény ilyenformán:

„A klerikálizmus harci fegyvertárában nagy szerep jut az ifjúság elbutításának. Jól tudják, hogy az ifju ember nagyon fogékony a vallási mesék iránt és ilyformán őt tartják a legalkalmasabbnak a klerikális tábor szaporítására. A pedagogia szempontjából is káros a tanulókat a leghazugabb és legostobább mesékkel traktálni, de káros ez az emberiség fejlődése szempontjából is, mert a mi vallástaniánusok mellett a gyermek akaratereje átompul, szellem nem fejlődhetik, rabja lesz a legmaradibb felfogásoknak és így a vallás béklyóiban felnött ember az egész emberiség haladásának kerékkötője. Az egyház ezt mind jól tudja és mert érdekében áll az emberiség felvilágosítását megakadályozni, hiveti hálóját a fiatalokra. Vaszary Kolos hercegprímás ma leiratot intézett a fővároshoz, hogy a hittant a tanonciskolában is tegye kötelezővé, a költségeket pedig, amelyek egy évben 12,000 koronára

rugnak, viselje a főváros. A hercegprímás ezzel nem akar egyebet, minthogy maga a város lakossága fizesse meg a klerikálizálás árát. A dolognak azonban nem ez a legkomolyabb oldala, Tudva van az, hogy a tanoncok iskolai tanításánálunk a lehető legrosszabb. Esti tanítás van ugyan, amikor a tanonc még azt a kevés anyagot is, amit előadnak, képtelen megemészteni, úgy hogy a tanoncévek alól való falszabadulás idején nagyon kevés az ismerete. Most ezt is csökkenteni akarja a hercegprímás azért, hogy minél több — hívője legyen. Elvárjuk, hogy a főváros nem szegődik legalább ily nyiltan a klerikálizmus szolgálatába.

Kérjük olvasóinkat, hogy a megbotránkozás helyett szűrjék le e közlemény nyomán önként kinálkozó tanulságokat, melyek elseje az, hogy mily szent és elengedhetetlen kötelessége minden hívő kereszténynek küzdeni a keresztény munkás-egyesületek s a keresztény szociális sajtó felvirágzásáért, mikor a zsidó-szociáldemokrácia ily ördögi vakmerőséggel küzd mindannak irya-fektetésén, ami előttünk szent és drága. Látnivaló továbbá az, hogy mily szánalmasan bamba alakok a mi demokratáink, mikor azt hirdetik, hogy a szociáldemokrácia nem ellensége a vallásnak.

— **Meghívó.** A „Fejérmegyei Tanítótestület” székesfehérvári és móri járási köre f. évi május hó 25-én d. e. fél 10 órákor Székesfehérvárott a városi polgári leányiskola dísztermében évriti rendes közgyűlést tart, melyre a t. tagok és a n. é. közönség tisztelettel meghívotnak. Tárgeyozozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. A mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. Teleki Sándor székesfehérvári tanító felolvasása a „Palatábla és az irás”-ról. 4. Medgyessy József székesfehérvári tanító értekezése „Pedagogiai különfelék”-ről. 5. A Magyarországi tanítók országos bizottsága által kiütözött tételek megvitatása. 6. Indítványok. Székesfehérvár, 1905. április 30. Lanzerich Antal elnök.

— **Kereskedő-ifjak egyesülete.** Szombaton este Vértess József felsőkereskedelmi iskolai tanár felolvasást tartott a Bank utcában levő Kereskedő-ifjak egyesületében „Az árucikknek hamisítása és azok felismerése” cím alatt a kávé, tej, selyem és gyapot hamisításáról. Az egyesület nevében dr. Schlammadinger Jenő mondott köszönetet a felolvasónak, aki kilitátsba helyezte, hogy az őszszel egy hosszabb cikluson keresztül a fenti cím alatt felolvasásokat fog tartani.

- Snuff Jeremiás.
- Van-e valami csufneve?
- Hát nem elég csufnév az, hogy Jeremiás?
- Foglalkozása?
- Köszörüköfnomító segéd vagyok.
- Volt-e már büntetve?
- Igen; 1881-ben két évre ítéltek, mert egy újpesti borbély a szememben mondta, hogy zsebmetsző vagyok.

— Még mit nem akar velünk elhitetni! Ha a borbély a hibás, őnt csak nem ítéltetik el.

— Igen ám, csakhogy viszonzásul kiütöttem a jobb szemét. Még most is arra koldul.

— Többször nem volt büntetve?

— Már hogyné lettem volna! Csak a mult évben szabadultam ki llavárol, a hol harmadfél kemény esztendő tölöttem.

— Mi miatt?

— Mert hülden voltam a feleségemhez.

— Beszéljen világosan. Talán annak is kiütötte a szemét?

— Ugyan már hogy tesz föl rolam ilyesmit az elnök ur? Nem bántottam én a jó asszonyt, hanem csak ráuntam. Ott hagytam a faképnél, azután újra megházasodtam. A törvény pedig nem jó szemmel nézte, hogy két feleségem és két anyósom van.

— Szóval kettős házasság miatt ítéltek el. Van-e valami vagyona?

— (Nevetve.) Tréfálni tetszik? Hát ugy nézek én ki, mint a kinek vagyona van? Nincs biz' neke n egy árva petákom se!

— Figyelmeztetem, hogy ne humorizáljon. Viselje magát illedelmesen.

— Óh, könyörgöm alásan, nem vagyok én humorista.

— Azzal van vádolva, hogy a panaszosztól egy tárcát lopott. Mit hozhat föl mensségre?

— Először is azt, hogy üres volt a bugyél-

lárís. Nem volt benne egyéb, mint egy tavalyi reskontó, a melynek számaít megtettem a lutrn. Természetesen ki nem jöttek s így még én károsodtam. A második menségem az, hogy ártatlan vagyok. Nem loptam én soha.

— Ejnye, ez már megis arcátánság! Hiszen csak az inent mondtotta, hogy a tárcá üres volt.

— De nem loptam, hanem találtam. Ott hevert az Erzsébet-ter kellő közepén és meg nem állhattam, hogy föl ne vegyém. Ha tudom, hogy üres, hát leköpöm.

— Van egy tanu, a ki látta, hogy a panaszos zsebében kotorászott.

— Hol az a tanu? . . . Ez az ökölnyi lickó itt ni? . . . Ez a pogácsa képü? . . . Hisz még csak a vállamig sem er. Aztán tessék csak jól megnézni: ez a kölyök kancsalit; a kancsal ember pedig máshova lát, mint amerre néz.

Ha a kérdéses alkalommal a panaszos zsebébe nézett, bizonyosan az én zsebembe látott. Már pedig ahhoz csak jogom van, hogy a saját zsebemben kotorászjak.

— Mindenekelőtt megtöltem, hogy a tanut sértégesse.

— Bocsánatot kérek: ugy tudom, hogy a becsületértés magánvadra üdözendő s ha a tanu nem szólal föl, mi jogon lép közbe az elnök ur? . . . Azt kikérem magannak. No ja! kikérem magannak.

— Ne kiabáljon ugy! Ha gorombaskodik, elnöki jogomnál fogva rendbüntetéssel sújtom. Ertü?

— Óh csak tessék! Egy nappal több, vagy kevesebb: az már nekem nundegy. Hiszen már a szeméből látom elnök urnak, hogy el fog itélni. De kijelentem, hogy én fölebbezni fogok. Majd csak megváltoztatja a királyi tábla az ítéletet.

— Még egyszer rendre utasítom! . . . A panaszos is határozottan várja, hogy ön a zsebébe nyult.

— No igen, a zsembem nyultam. Hát a nagyságos ur nem nyulhat a zsebébe? . . . Kérem alásan, azt még Szilágyi Dezső ur is megteszi, hogy a zsebébe nyul, pedig ő már ugyan csak nagy ur: igazságügyminiszter.

— Csakhogy ön a más zsebébe nyult.

— Azt már tagadom; tagadom az utolsó lehellemig; tagadom tagalólképességem teljes erejével. Aztán kérem alázattal: miért hisz a nagyságos ur inkább a panaszosnak, mint én nekem? Miért ne volna az lehetséges, hogy ő hazudik és én mondok igazat? No ja . . . Ha ő egy tanuval bizonyítja, hogy a zsebébe nyultam, hat én hozok száz tanut, a kik nem látják, hogy a zsebében kotorásztam. Ha kevés lesz száz, hozok ezret, tízezetet . . . Csak tessék velem parancsolni.

— Egy selyemkendő is volt a panaszos zsebében; az is hiányzik.

— Ki mondja azt?

— A panaszos.

— Hazudik. Nem volt a zsebében más, mint az üres tárcá.

— Hohó! Megfogtam. Ön tehát tudja, hogy mi volt a zsebében; ha pedig tudja, kétségtelen, hogy kotorászott benne.

— No az már igaz, hogy számár vagyok én! Elárultam magam. Megérdemlem, hogy elítéljenek.

— Lehát beismeri, hogy ellopta a tárcát.

— Igen.

— Akkor azt is be kell ismernie, hogy 52 forint volt benne.

— Hiába tagadnám. A törvényszék Snuff Jeremiást lopás bűntette miatt másfél évi börtönrre ítélte.

— **A lovasberényi Önk. Tüzölő-Egyesület** parancsnoksága az egylet pénztára javára nagymélt. gróf Cziráky Antal v. b. t. úrnak fővédnöksége alatt 1905. év május hó 28-án diszgyakorlattal, tréfás mulatságokkal és tombolával egybekötött majális rendez az angolkerti góth épületében és környékén. Belépti díj a góth épületbe 1 korona, a sátorba 40 fillér. Felfűzésekkel köszönettel fogadtatnak és hirtalpig nyugtáztatnak. Kedveződen idő esetén a Casino helyiségben tartatik meg. Hídeg ételek és italokról gondoskodva lesz.

— **Tarka szinpad** folyó hó 18. dikától kezdve az Otthon kávéházban egy elsőrangú irodalmi és tíz tagból álló művész társaság fogja magát a n. é. közönségnek bemutatni. Az első rendű tagok között Göndör Aurel neve is szerepel, kiről ugyanis tudva van, hogy Magyarország első jellemkomikusa az ő híres kanász, Kátsa cigány stb. alakításával.

— **Esküdtszék.** A májusi esküdtszéki ciklus tárgyalásai tegnap vették kezdetüket. Összesen négy bűnügy került tárgyalás alá.

I. nap. Takács Józsefné Gróf Liszka egy helybeli kosaras asszony állt tegnap az esküdt bíróság előtt szándékos emberölés kísérletével vádolva. Ez év február 15-én éjjel Gróf Liszka a vele vadházasságban élő Boda Pál molnárségét egy baltával fejbevágta és borotvával nyakát elmetasztotta. A vérengző nember tette elkövetése után fellármázta a házbelieket, azzal, hogy Boda öngyilkoságot követett el. A rendőrség embereinek azonban, kik csakhamar megjelentek a helyszínén, Boda elmondotta, hogy Gróf Liszka volt a tettes. A tegnapi főtárgyalásra az esküdt bíróság a következőképp alakult meg. Elnök: Dr. Mádér Ferenc. Szavazó bírák: Madarassy István, Siposs Sándor. Jegyző: Seidl János. Közvádó: Hrabovszky Aurél kir. alügyész. Védő: Dr. Lukács Gyula. Esküdték: Józsa Ernő, Lauchs József, Sigray Sándor, Plossek Ferenc, Nyéki Németh Imre, Fekete István, Lautner Ferenc, Boross Sándor, Bogyá Károly, Almássy József, Rák Mihály, Háber Ferenc; pótesküdt: Bonié Kálmán.

A tárgyaláson Gróf Liszka konokul tagadott és azt akarta a bírákkal elhitetni, hogy Boda öngyilkos akart lenni. Állítását azonban úgy a kihallgatott Boda, mint a tanúk megcáfolták. A bíróság Gróf Liszkat két évi börtönrre ítélte, amelyből három hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett.

II. nap. Gyenei István 52 éves sárkeresztési lakos gyújtogatás kísérletének büntetésével vádolva került az esküdtbírák elé. Március hó első napjaiban Gyenei, ki egy izben, 18 évvel ezelőt gyújtogatásért büntetve volt, meggyújtotta az udvarán álló sertésórnak támasztott kukoricaszár köteget. Gyenei tettét azonban észrevették, a tüzet eloltatták és így elejét vették a veszedelemnek.

Az esküdtbíróság a következőképp alakult meg: Elnök: Dr. Mádér Ferenc. Szavazó bírák: Madarassy István és Siposs Sándor. Jegyző: Gémes István. Közvádó: Dr. Mendelényi László kir. alügyész. Védő: Dr. Löwy Márk. Esküdték: Szalay János, Lauchs József, Almássy József, Nyéki Németh Imre, Józsa Ernő, Bognár K. József, Plossek Ferenc, Paulini Béla, Boross Sándor, Huber Agoston, Fekete István, Hóber Ferenc. Pótesküdt: Bogyá Károly.

A tárgyalás folyamán Gyenei először azzal védekezett, hogy pipára gyújtás közben véletlenségből támasztotta a tüzet, majd pedig bebizonyult, hogy pipa nem is volt nála, részegségével próbált mentegetőzni, de ez sem bizonyult igaznak. A tanuk nagyobb része a vádlott ellen vall és azt állítják, hogy Gyenei teljesen józan állapotban volt. — Lapunk zártakor még folyik a tárgyalás.

— **Gyilkos anya.** Egy cselédeány szörnyti bűne tartja igazatosságban Mór község lakóit. Lucsányi Teréz 18 éves sörédi leány a mult hó-

ban állott szolgálatba Klein Herman móri cementgyároshoz. A cselédeány-e hó 10-én egy leánygyermeknek adott étetet és hogy bűne gyümölcsétől szabaduljon, a csecsemőt beledobta egy utcai nyitott kúba. Pár nap múlva Janny Ferencné móri lakos vizet akaráván meríteni a kút-ból, a víz felszínén megpillantotta a csecsemő hulláját. Janny-né a borzalmas leletről jelentést tett a csendőrségnél. A megejtett nyomozás során azután letartóztatták a lelketlen- anyát, a kit be-kísértek a helybeli kir. ügyészség fogházába.

— **Tolvaj vendég.** Zsolnai Sándor polgári lakos vendégségben járt Weisz Hermann ottani szatócsnál. Amikor távozott, egy kanári madár annyira megtetszett Zsolnainak, hogy visszaélve a vendégjoggal, a kanarit kalitkástul együtt elvitte. Zsolnai Sándort feljelentették a helybeli kir. járásbírósnál.

Kubik János keztü- és sérvkötő-raktára, házlerontás miatt májustól novemberig ideiglenesen a Kereskedelmi Bankkal szemben a Weihinger ezelött- Námessy-házba helyeztetik át.

IRODALOM.

Az Oktató Népkönyvtár tanulságos népies folyóirat XIV/1905. V. száma a következő érdekes tartalommal jelent meg:

Ave Maria. (Wetzel N. F. után Andriszek János.)

1. Üdvözlégy Mária. — 2. Malasztal teljes. — 3. Az Ur van leveled. — 4. Aldott vagy te az asszonyok között. — 5. És áldott a te méhednek gyümölcse, Jézus. — 6. Asszonyunk szűz Mária, Istennek szent Anyja. — 7. Imádkozzál éretünk bűnösökért most és halálunk óráján. — Memento.

A mű havonként 4 iven jelenik meg és érdekes olvasnivalóknak kívül hasznos tudnivalókat is hoz. Kath. körök, egyesületék nagy lelkihasznal járatták. Egy évre 4 kor. Megr. Oktató Népkönyvtár szerk. Budapest, VII. Csömöri-ut 16. Ugyanolt Bolandén K.: „Noé bárkája” című kitűnő regény 2 koronáért kapható.

HIRDETMÉNY.

A székesfehérvári kereskedelmi bank üzleti működése körébe törlesztéses jelzálogkölcsönök nyújtását felvéven, ez irányban ajánlja szolgálatait a t. ház- és földbirtokosoknak.

A kölcsönök törlesztése 20, 30, 35, 40 vagy 50 év alatti, 4 egész és 36 századrész százaléknyi kamatot, megállapodás szerinti mérsékelt kezelési díjat és a törlesztő-összeget tartalmazó, állandó változatlan annuitással történik, mely két egyenlő, előzetes félévi részletben fizetendő.

A kölcsönök legkisebb összege 2000 korona.

A fél kölcsönkérelmét szóval vagy írásban terjesztheti elő. A kérelemnek tartalmaznia kell a kölcsönkérő nevét, polgári állását, pontos lakcímét, a tért kölcsönösszeget s a felajánlott jelzálog megjelölését.

A kérelemhez csatolandó: a vonatkozó telekkönyvi hiteles másolatok, földbirtoknál hitelesített kataszteri birtokívek, háznál pedig hiteles házbérvédelmi kimuta-

tás és tűzkárbiztosítási bárca. Mellékelhető az ingatlan szerzésére vonatkozó, továbbá minden egyéb okmány, mely a jelzálog értékére tájékozást nyújthat.

Az infézet egy a jelzálog értékelésénél mint a kölcsön feltételeinek megállapításánál a legnagyobb előzékenységgel jár el, s mindent elkövet a hitelkeresők méltányos igényeinek kielégítésére.

Székesfehérvár, 1905. április hó 28. án.

A székesfehérvári kereskedelmi bank igazgatósága.



VASUTI MENETREND.

Érvényes 1905. május hó 1-től.

Budapest indul	Székesfehérvár érkezik	Székesfehérvár indul	Nagykanizsa érkezik
Gy. v. 8.00 este	9.17 este	9.22 este	12.07 éjjel
Gy. v. 8.00 regg.	9.17 d. e.	9.22 d. e.	12.00 d. e.
Sz. v. 6.50 regg.	9.00 d. e.	9.27 d. e.	1.30 d. u.
Sz. v. 10.00 este	11.58 éjjel	12.08 éjjel	4.00 éjjel
Sz. v. 1.55 d. u.	3.53 d. u.	4.13 d. u.	8.40 este
Sz. v. 5.25 d. u.	6.45 d. u.	6.50 d. u.	10.35 este*)
Sz. v. 5.50 regg.	7.17 regg.	7.22 regg.	B. sz. György. 10.26 d. e.**)
Sz. v. 5.45 este	7.35 este**)		
Sz. v. 4.15	6.05*)		

Julius 1-től Aug. 31-ig naponta * 4.56 regg. 8.10 regg. 1.40 d. u. 4.50

*) Junius 20-tól szeptember 10-ig. **) Julius 1-től augusztus 31-ig vasár és ünneppnapokon. ***) Junius 19-tól szeptember 11-ig.

Nagykanizsa indul	Székesfehérvár érkezik	Székesfehérvár indul	Budapest érkezik
Gy. v. 5.47 regg.	8.29 d. e.	8.35 d. e.	9.55 d. e.
Gy. v. 5.06 d. u.	7.52 este	8.02 este	9.20 este
Sz. v. 2.10 d. u.	6.09 d. u.	6.19 este	8.30 este
Sz. v. 12.40 éjjel	4.25 éjjel	4.32 éjjel	6.30 regg.
Sz. v. 9.30 d. e.	2.10 d. u.	2.53 d. u.	4.50 d. u.
Sz. v. 4.18 éjjel	7.46 regg.	7.56 regg.	9.21 d. u.
Sz. v. 6.45 este	9.47 este	9.54 este	11.30 éjjel
		6.25 regg.	8.30 d. e.

****Julius 1-től Aug. 31-ig naponta Boglár 7.35 este*** 10.35 este 9.00 regg. 12.24 d. u.

Komárom indul	Székesfehérvár érkezik	Székesfehérvár indul	Komárom érkezik
Sz. v. 3.35 éjjel	6.15 regg.	6.26 regg.	9.05 d. u.
Sz. v. 12.16 d. u.	2.48 d. u.	11.30 d. e.	2.28 j. u.
Sz. v. 5.25 d. u.	7.57 este	9.32 este	12.30 éjjel

Székesfehérvár indul	Jutas érkezik	Jutas indul	Kiss-Czell érkezik
Sz. v. 9.31 d. e.	10.41 d. e.	10.46 d. e.	1.14 d. u.
Sz. v. 12.28 d. u.	2.05 d. u.	2.13 d. u.	5.10 d. u.
Sz. v. 9.27 este	10.50 éjjel		
V. v. 4.30 éjjel	7.51 regg.		

Székesfehérvár indul	Jutas érkezik	Jutas indul	Székesfehérvár érkezik
Sz. v. 2.20 d. u.	4.48 d. u.	4.53 d. u.	6.04 este
Sz. v. 4.48 regg.	7.06 regg.	7.11 regg.	8.22 regg.
		4.52 regg.	6.10 regg.

Székesfehérvár indul	Adony-Szabolcs érkezik	Adony-Szabolcs indul	Paks érkezik
Sz. v. 9.10 regg.	11.05 d. e.		3.03 d. u.
Sz. v. 4.06 d. u.	0.03 d. u.		9.33 este

Székesfehérvár indul	Adony-Szabolcs érkezik	Adony-Szabolcs indul	Székesfehérvár érkezik
Sz. v. 2.00 éjjel	6.23 regg.		7.30 regg.
Sz. v. 1.19 d. u.	6.11 d. u.		7.30 este

Alba indul	Bicske érkezik	Bicske indul	Alba érkezik
Sz. v. 9.36 d. e.	12.09 d. u.	5.51 regg.	8.17 regg.
Sz. v. 3.03 d. u.	5.45 d. u.	6.24 este	8.42 este

Alba indul	Sárbogárd érkezik	Sárbogárd indul	Alba érkezik
Sz. v. 9.22 regg.	10.57 d. e.	0.16 regg.	8.04 regg.
Sz. v. 2.58 d. u.	4.30 d. u.	12.45 d. u.	2.24 d. u.

Gerenday Gyula
 vászon, fehérmű, rüfös és rövid-
 áru üzlete
 Székesfehérvár, Nádor-utca.

••• Tetemesen leszállított árak! •••

Ajánlja hazai gyérményű vászon, asztal-nemű, valódi ramburgi és szleziai kézi szőtt vászon és ágyhuzatokra szolgáló damaszt és kanavász árukat. Schroll Benedek pamut vászon és sifon árukat. Legdivatosabb férfi ingek, gallérok, kényes és nyakkendők. Kelényéhez szükséges és megfelelő női fehérmű és kész ágymű. Mártek utáni megrendelésre bármely fehérmű gyorsan és pontosan elkészítetik. Csecsemők részére készletben ingesekék, szövött és kötött újjas hosszupárna, pólya-kötő, búcsó és kocsitakarók, gumi-lepedő, szalag, csokor. Szövet ágy- és asztalterítők, csipke és szövet függönyök. Torontái, Axmiszter és tapesztri szalon és futó szőnyegek. Gyapjú és teveszőr ágytakarók, levarrott Kaszmir, Klott és selyem paplanok. Divatos ruha szövetek, Cosmanosi mosókemécs és selyem-kemécs. Szalag, csipke, fátöl, divatos övek, vállfűzők, esernyők. Nagy választék keztül és hárnyából. Lúster és mosható kötények.

2966 104-102

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.